

krčev oče" in nam piše ravnokar cel roman g. Cankar. Kar je človeku ime, to in morda še več je drami naslov! „Rokovnjači“, „Deseti brat“, „Martin Krpan“ — to vleče že samo ob sebi, ne samo zato, ker so to naslovj naših najbolj znanih pripovednih proizvodov, temveč tudi zato, ker se tičejo jako popularnih, duši našega naroda prijajočih predmetov. Potem ne smemo pozabiti, da prave ljudske igre brez petja ni! Kar je bil gospod avtor petja v igro vpletel, ni bilo posebno srečno izbrano. Pri izbiranju pevskih točk treba biti človeku previdnemu. Ako bi se posrečilo dobiti gospodu Klasu kakega Pahorja, kakor ga je dobil g. Govekar, ki bi mu priredil pevske točke, bi bila stvar takoj vsa druga! Pa tudi sicer bi se dalo koristiti igri. Zdaj nedostaje v „Testamentu“ osebe, v kateri bi se osredotočevalo že iz vsega početka naše zanimanje. Da bi vse dejanje v drami bolje stremilo proti gotovemu cilju, bi se morali po mojem mnenjuvlogi Gotarda in Metke nekoliko razširiti. Zlasti skrb za Metkinovo usodo bi bila lahko tisto, kar bi budilo gledalcu pozornost in zanimanje od konca do kraja. Da bi se to doseglo, treba le majhnih izprememb v igri! Ako ne vpoštevamo neznatnega omahovanja v karakterizaciji pri par osebah, moramo reči, da so značaji prav dobro risani in se pisatelju vidi, da je življenje našega kmeta z bistrim vidom motril in opazoval. Vsekakor postane „Testament“ lahko še igra, ki se bomo ponašali ž njo!

„Testament“ se je igral drugič že izven sezone dne 1. aprila, in sicer na korist dramskemu osebju, ki bi bilo zaslužilo od občinstva nekoliko več priznanja, nego ga je bilo deležno!

Dne 21. marca je imel povodom svojega dvajsetletnega delovanja na slovenskem odru časten večer režiser in igralec g. Anton Verovšek. G. Verovšek je eden izmen najsposobnejših domačih igralskih moči in je ustvaril celo vrsto domačih tipov. Iger, kakor so „Rokovnjači“, „Legijonarji“ i. t. d., si brez njega skoro misliti ne moremo. Seveda želimo v njegovem interesu, da se mu odkazujejo v prihodnje raznovrstnejše vloge nego doslej, ker se je sicer bati, da postane preveč stereotipen! Uprizorila se je ta večer prvič na našem odru narodna igra v 5 dejanjih: „Loterija“, spisal Karel Morré. „Loterija“ je dobra, poučna, ne vsiljivo moralizujoča ljudska igra, v kateri si realizem in romantika prijateljsko podajata roko. Kake posebne literarne vrednosti ta igra seveda ni, kakor ne nobeno Morrejevo dramatiško delo, dasi so pisana vsa z bolj ali manj toplim čuvstvom.

Dne 24. marca pa se je predstavljala prvič v sezoni Blumenthalova veseloigra „Pri belem konjičku“, v kateri je nastopila ter se odlikovala gospa Irma Polakova iz Zagreba.

Razen navedenih iger smo videli še dne 26. februarja šestič „Martina Krpana“, 28. februarja drugič „Tosko“, dne 2. marca drugič „Charlejevo tetko“, dne 7. marca burko „Slovenec in Nemec“, 12. marca popoldne tretjič „Rusom na pomoč“, dne 19. marca istotako popoldne pa prvič v sezoni „Devico Orleansko“.

B. Opera. Dne 24. februarja je nastopila v tej sezoni prvič kot gost gospa Irma Polakova v „Lepi Heleni“. Igrala je naslovno vlogo z dobrodejno diskretnostjo in jo pela z njej lastno ljubkostjo. Dne 26. februarja se je ponovila četrtič „Mignon“. Dne 10. marca je imela svoj častni večer primadona slovenske opere gospa Marija Skalova. Peli so prvič v sezoni Puccinijevo opero „Bohème“. Gospa Skalova, ta vsekdar zanesljiva in odlična naša pevka, je pošteno zaslužila burne ovacije, ki so se ji prirejale ob tej priliki. Žal pa, da je bila ta večer poverjena neka vloga osebi, ki je nikakor ni zmagovala, vsled česar je občutno trpela

vs a predstava. Ponovili so to opero dne 12. marca in je nastopil to pot kot gost tenorist Carlo de Rosa. Imel je težavno stališče, kajti gospod Orželski, katerega je nadomestoval, je baš v vlogi Rudolfa briljiral. Sezono so zaključile Smetanove opere. Dne 18. marca se je pel po dolgoletnem odmoru zopet enkrat „Poljub“, in sicer na korist našemu marljivemu in vestnemu kapelniku Hilariju Benišku. Škoda, da se je to krasno muzikalno delo ponovilo le še enkrat, in sicer dne 19. marca. Dne 28. marca, ko je imel svoj častni večer naš priljubljeni tenorist gospod Orželski, in dne 30. marca, ko smo imeli zadnjo letošnjo operno predstavo, pa se je pela „Prodana nevesta“.

Tako je zopet ena glediška sezona za nami! Ako hočemo biti pravični, moramo priznati, da nam je prinesla marsikaj lepega, navzlic temu, da se je bilo boriti vodstvu gledišča baš letos z raznovrstnimi neprilikami. Pogoste bolezni opernih moči so bile vzrok, da je prišlo to in ono delo prej na oder, nego se je nameravalo. Da to ni bilo na korist uprizoritvi, je umevno. Mogoče, da so se delale tudi napake! Pri katerem podjetju jih ni? No, napake imajo to dobro na sebi, da se učimo iz njih! Vodstvu gledališča gotovo ni neljubo, ako se opozarja na nedostatke in ako se mu dajejo sveti, samo da so ti zares dobri in — izvedljivi! Zato naj bi se zanimali čimdalje širši krogi za naše gledišče in stvari bo le koristilo, ako se bo poslej o gledišču še več pisalo, nego se je doslej. Vse to pa se sme goditi seveda vedno le z ozirom na neizprosne razmere, ki so često močnejše nego znanje in dobra volja!

Končujemo letošnja poročila o gledišču s pristrčno željo, da bi bila prihodnja sezona zopet velik korak naprej k oni popolnosti, ki mora biti vzor vsem, ki so istinito zavzeti za napredek slovenske stvari!

Dr. Fr. Zbašnik.

Cankarjeve drame v Čehih. Nedavno so igrali v Pistekovem gledišču v Pragi z lepim uspehom Cankarjevo dramo „Za narodni blagor“, sredi meseca maja pa uprizore njegovega „Kralja na Betajnovi“ v „Narodnem divadlu“.

„**Jessika**“ je naslov novi izvirni operi češki. Libreto zanjo je napisal po „Trgovcu beneškem“ Jaroslav Vrchlický, uglasbil pa jo je Jos. B. Förster.

Upodabljajoča umetnost

Slovenski umetniki v dunajski „Secesiji“. Trije naši najboljši slikarji so razstavili v letošnji spomladanski secesijski razstavi in dokumentirali vnovič na Dunaju že od lanske razstave pri Miethkeju znano dejstvo, da imamo tudi mi Slovenci umetnost, da je ta umetnost povsem sodobna in da je krepko narodna, ker so omenjeni razstavljalci krepke individualnosti in v našem malem narodu prvi, ki ustvarjajo svobodno iz sebe, ne gledé na to, ali naroča pri njih naša čestita duhovščina, doslej edina organična (ne slučajna!) konsumentinja tega blaga v naših krajih. Slikarje smo imeli tudi v preteklem času, manj ali bolj umetniške individualnosti. A ž njimi je bila stvar taka: šli so v tujino, naučili so se svojega rokodelstva, in ko so obvladali slikarsko tehniko, so stopili v službo naših ali tujih društvenih krogov (pri nas izključno cerkve), krogov z natančno opredeljenimi slikarskimi tradicijami ali šablonami. Naj je Šubic delal doma oltarne slike ali je slikal Schlie-mannovo palačo v Atenah, vselej je slikal po gotovih, trdnih tradicijah in vzorcih. Pomnoževal je „ad nauseam“ gotove linije, barvne lise itd. Sebe ni nikjer uveljavil.